

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อสุขศึกษาในการฝึก-ปฏิบัติงานภาคสนาม 1 (รักษาพยาบาล) ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน) รุ่นที่ 67 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอน ตามลำดับการวิจัย ดังนี้

4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 สภาพพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษา

4.3 ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการผลิตสื่อแต่ละประเภท และสภาพทั่วไปของปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษา

4.4 ระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อแต่ละประเภท และสภาพทั่วไปของปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา

4.5 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

4.6 อภิปรายผลการวิจัย

4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1 - 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	107	53.5
หญิง	93	46.5
รวม	200	100

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ฝึกปฏิบัติงาน		
จังหวัดกาฬสินธุ์	6	3.0
จังหวัดขอนแก่น	82	41.0
จังหวัดชัยภูมิ	14	7.0
จังหวัดนครราชสีมา	56	28.0
จังหวัดมหาสารคาม	5	2.5
จังหวัดหนองบัวลำภู	13	6.5
จังหวัดอุดรธานี	24	12.0
รวม	200	100
ขนาดของโรงพยาบาล		
10 เตียง	95	47.5
30 เตียง	99	49.5
60/90 เตียง	6	3.0
รวม	200	100

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย 107 คน และเพศหญิง 93 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และ 46.5 ตามลำดับ พื้นที่การฝึกปฏิบัติงานจะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา มหาสารคาม หนองบัวลำภู และอุดรธานี ส่วนใหญ่จะฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.5 และฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 3.0

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐาน (Mdn) ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Q.D.) ค่าต่ำสุด (MIN) ค่าสูงสุด (MAX) เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	Mdn	QD.	MIN	MAX
อายุ (ปี)	19 ปี	.5	17 ปี	39 ปี
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ/เดือน	2,500 บาท	500	500 บาท	7,840 บาท
ระยะเวลาในการให้สุขศึกษา	20 นาที	5	5 นาที	50 นาที

จากตารางที่ 2 เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างนี้ทั้งที่เคยปฏิบัติงานมาแล้ว และเพิ่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมา ฉะนั้นข้อมูลในส่วนของอายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และระยะเวลาการให้สุขศึกษา พบว่ากระจายของข้อมูลมีความเบ้จึงใช้ค่ามัธยฐาน และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุมากที่สุด 39 ปี อายุต่ำสุด 17 ปี ส่วนใหญ่จะมี 19 ปี (QD. 0.5) ค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงสุด 7,840 บาท น้อยที่สุด 900 บาท โดยมากจะมีค่าใช้จ่าย 2,500 บาท (QD. 500) และระยะเวลาของการให้สุขศึกษาจะใช้เวลาส่วนใหญ่ 20 นาที ใช้เวลามากที่สุด 50 นาที ระยะเวลาที่ให้น้อยที่สุด 5 นาที

4.2 สภาพพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3 - 5

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของพื้นฐานประสบการณ์ความรู้ ในการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นฐานประสบการณ์ความรู้		
1.1 เคยผลิตและใช้สื่อสุขศึกษามาแล้ว	200	100.0
1.2 เคยได้รับความรู้ทางด้านสื่อสุขศึกษา	168	84.0
1.3 เคยได้นำสื่อสุขศึกษามาใช้แล้ว	168	84.0
1.4 เคยมีส่วนร่วมในการออกแบบและร่วมผลิตสื่อสุขศึกษามาแล้ว	79	39.5
1.5 เคยอบรมการผลิตและการใช้สื่อสุขศึกษา	29	14.5
1.6 เคยมีส่วนร่วมในการออกเผยแพร่สื่อสุขศึกษาประเภทต่าง ๆ มาแล้ว	67	33.5
1.7 เคยเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ทางด้านสื่อสุขศึกษา	16	8

จากตารางที่ 3 พบว่าประสบการณ์และความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยผลิตและใช้สื่อสุขศึกษามาแล้ว ร้อยละ 100 และมีส่วนน้อยที่เคยอบรมการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษา และเคยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ทางด้านสื่อสุขศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.5 และร้อยละ 8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของหลักการเลือกสื่อสุขศึกษา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
2. หลักการเลือกสื่อสุขศึกษา		
2.1 ตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา	193	96.5
2.2 เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อม	129	64.5
2.3 เหมาะกับเพศและอายุของผู้มารับบริการ	157	78.5
2.4 ดึงดูดความสนใจ	165	82.5
2.5 ราคาถูก	131	65.5
2.6 ง่าย	169	84.5

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 96.5 เลือกลีขื่อสุศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา รองลงมาคือหาง่าย ร้อยละ 84.5 ดึงดูดความสนใจ ร้อยละ 82.5 และเหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อม น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของแหล่งลื่อสุศึกษา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
3. แหล่งลื่อสุศึกษา		
3.1 ผลิตเอง	200	100
3.2 โรงพยาบาล	192	81
3.3 สถานีอนามัย	71	35.5
3.4 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	65	32.5
3.5 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	67	33.5
3.6 กองลื่อสุศึกษา กรมสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข	197	98.5

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดผลิตลื่อสุศึกษาเองร้อยละ 100 รองลงมาเป็นลื่อจากกองลื่อสุศึกษา กรมสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 98.5 และเป็นลื่อจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ น้อยที่สุด ร้อยละ 32.5

4.3 ระดับการผลิตลื่อสุศึกษา ลักษณะของปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการผลิตลื่อแต่ละประเภทและสภาพทั่วไปของปัญหาการผลิตลื่อสุศึกษา

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการผลิตลื่อสุศึกษาและปัญหาการผลิตลื่อสุศึกษา รายละเอียดแสดงในตารางที่ 6 - 9

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา

ประเภทสื่อ	ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา		แปลความ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. เอกสารแผ่นพับ	3.10	.90	ปานกลาง
2. โปสเตอร์	2.65	.77	ปานกลาง
3. แผ่นป้ายนิเทศ	2.76	.82	ปานกลาง
4. แผนภูมิ	2.52	.83	ปานกลาง
5. เทปบันทึกเสียง	2.49	.75	น้อย
6. รายการเสียงตามสาย	2.68	.94	ปานกลาง
7. ใบปลิว	2.60	.99	ปานกลาง
8. ภาพพลิก	3.22	.99	ปานกลาง
รวม	2.75	.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการผลิตสื่อสุขศึกษาในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดก็คือภาพพลิก ($\bar{x}=3.22$, S.D.= .99) รองลงมาคือเอกสารแผ่นพับ ($\bar{x}=3.10$, S.D.= .90) และแผ่นป้ายนิเทศ ($\bar{x}=2.76$, S.D.= .82) สื่อที่มีระดับการผลิตน้อยคือเทปบันทึกเสียง ($\bar{x}=2.49$, S.D.= .75)

ในการผลิตสื่อสุขศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ สื่อสุขศึกษาประเภทวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการผลิตสื่อศึกษาประเภทอุปกรณ์

ประเภทสื่อ	ปัญหาการผลิตสื่อศึกษา															รวม		
	การออกแบบ			วัสดุอุปกรณ์			งบประมาณที่ใช้			เนื้อหา			ระยะเวลาที่ผลิต					
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
1. เทปบันทึกเสียง 2. รายการเสียง ตามสาย	3.83	.97	มาก	3.81	.77	มาก	3.91	.73	มาก	3.76	1.0	มาก	3.77	1.0	มาก	3.84	.98	มาก
	3.83	.95	มาก							3.64	.97	มาก	3.46	.86	ปาน กลาง	3.86	.95	มาก
รวม	3.82	.76	มาก	3.76	.63	มาก	3.88	.65	มาก	3.65	.83	มาก	3.68	.84	มาก	3.84	.78	มาก
																3.78	.65	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่ามีลักษณะปัญหาในภาพรวมทุกด้านมีระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.95$, S.D.= .41) แต่ทั้งพบว่าสื่อที่มีปัญหาในระดับมาก คือ ใบปลิว ($\bar{x}=3.82$, S.D.= .80) รองลงมาคือ ภาพพลิก ($\bar{x}=3.75$, S.D.= .79) สำหรับสื่อที่มีลักษณะปัญหาในระดับปานกลางคือ แผ่นป้ายนิเทศ ($\bar{x}=3.45$, S.D.= .72) รองลงมาคือ โปสเตอร์ ($\bar{x}=3.42$, S.D.= .66) โดยมีลักษณะปัญหาในด้านการออกแบบ ($\bar{x}=3.46$, S.D.= .55) ปัญหาด้านระยะเวลาที่ผลิต ($\bar{x}=3.46$, S.D.= .54) งบประมาณที่ใช้ ($\bar{x}=3.45$, S.D.= .61) ตามลำดับ

จากตารางที่ 8 พบว่าลักษณะปัญหาในภาพรวมมีระดับมาก ($\bar{x}=3.78$, S.D.= .65) ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ($\bar{x}=3.82$, S.D.= .69) รายการเสียงตามสาย ($\bar{x}=3.69$, S.D.= .70) ซึ่งลักษณะปัญหาในแต่ละด้านมีระดับมาก คือ งบประมาณที่ใช้ ($\bar{x}=3.88$, S.D.= .65) การเขียนบทรายการ ($\bar{x}=3.84$, S.D.= .78) การออกแบบ ($\bar{x}=3.82$, S.D.= .76) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทั่วไปของปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษา

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา		แปลความ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ไม่มีความรู้ในการถ่ายภาพ ถ่ายทำสไลด์	4.41	.77	มาก
2	ไม่มีความรู้ในการประดิษฐ์อักษร	4.23	.80	มาก
3	ไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อจากคอมพิวเตอร์	4.20	.83	มาก
4	ไม่มีทักษะในการเขียนภาพการ์ตูน	4.11	.91	มาก
5	ไม่มีความรู้ในการจัดนิทรรศการ	4.10	.93	มาก
6	ไม่มีความรู้ในการทำสื่อสิ่งพิมพ์อย่างง่าย	4.07	.97	มาก
7	ไม่มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ	4.03	.86	มาก
8	ไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อราคาเบา	4.01	.86	มาก
9	ขาดงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อสุขศึกษา	3.89	1.02	มาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทั่วไปของปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษา (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา		แปลความ
		$\bar{x}$	S.D.	
10	มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุ	3.75	.74	มาก
11	ไม่มีเวลาผลิตสื่อสุขศึกษา	3.69	.86	มาก
12	ขาดคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อ สุขศึกษา	3.64	.76	มาก
13	ไม่มีความรู้ในการประยุกต์ผลิตสื่อที่มีอยู่ ในห้องเรียน	3.64	1.02	มาก
14	ขาดประสบการณ์ในการผลิตสื่อสุขศึกษา	3.58	.82	มาก
	รวม	3.78	.40	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษาโดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .40) โดยมีปัญหาการผลิตในระดับมากได้แก่ ด้านไม่มีความรู้ในการถ่ายภาพ ถ่ายทำสไลด์ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.77) ไม่มีความรู้ด้านประดิษฐ์อักษร ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = .80) ไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อจากคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = .83)

4.4 ระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อแต่ละประเภท และสภาพทั่วไปของปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สื่อสุขศึกษาและปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10 - 12

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้สื่อสุขศึกษา

ประเภทสื่อ	ระดับการใช้สื่อสุขศึกษา		แปลความ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. เอกสารแผ่นพับ	3.76	1.01	มาก
2. โปสเตอร์	2.99	1.01	ปานกลาง
3. ภาพพริก	3.76	1.05	มาก
4. แผ่นป้ายนิเทศ	2.81	.88	ปานกลาง
5. หุ่นจำลอง	3.05	1.10	ปานกลาง
6. รูปภาพ	3.43	1.09	ปานกลาง
7. แผนภูมิ	2.53	.81	ปานกลาง
8. วีดิทัศน์	2.28	1.1	น้อย
9. เทปบันทึกเสียง	2.44	.92	น้อย
10. รายการเสียงตามสาย	2.74	1.0	ปานกลาง
11. การสาธิต	3.47	1.12	ปานกลาง
12. ใบปลิว	2.69	1.12	ปานกลาง
13. สื่อบุคคล	4.25	.96	มาก
รวม	3.09	.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่าการใช้สื่อสุขศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.09, S.D.=.41$) สำหรับสื่อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากได้แก่ สื่อบุคคล ($\bar{x}=4.25, S.D.=.96$) รองลงมาคือ ภาพพริก ($\bar{x}=3.76, S.D.=1.05$) และเอกสารแผ่นพับ ($\bar{x}=3.76, S.D.=1.01$) สำหรับสื่อที่มีการใช้ในระดับปานกลางคือ การสาธิต ($\bar{x}=3.47, S.D.=1.12$) รูปภาพ ($\bar{x}=3.43, S.D.=1.09$) สำหรับสื่อที่มีการผลิตในระดับน้อย คือ เทปบันทึกเสียง ($\bar{x}=2.44, S.D.=.92$) วีดิทัศน์ ($\bar{x}=2.28, S.D.=1.1$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อสู่ศึกษาประเภทวัสดุ

ประเภทสื่อ	ปัญหาการใช้สื่อสู่ศึกษา											
	เนื้อหา			ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย			ความน่าสนใจ			ปริมาณเพียงพอต่อการเผยแพร่		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. เอกสารแผ่นพับ	4.19	.79	มาก	4.24	.80	มาก	4.32	.79	มาก	4.29	.82	มาก
2. โปสเตอร์	3.58	.98	มาก	3.67	.94	มาก	3.79	.97	มาก	3.77	.93	มาก
3. ใบปลิว	4.48	.73	มาก	4.49	.74	มาก	4.52	.68	มาก	4.54	.72	มาก
4. ภาพพลิก	3.81	.94	มาก									
5. รูปภาพ	4.61	.60	มาก				4.64	.63	มาก			
6. แผ่นป้ายนิเทศ	4.47	.69	มาก				4.51	.67	มาก			
7. แผนภูมิ	4.58	.70	มากที่สุด	4.56	.70	มาก	4.54	.74	มาก			
รวม	4.24	.31	มาก	4.23	.39	มาก	4.37	.33	มาก	4.19	.49	มาก
										4.15	.46	มาก
										4.49	.78	มาก
										4.19	.38	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อสู่ศึกษาประเภทวัสดุ (ต่อ)

ประเภทสื่อ	ปัญหาการใช้สื่อสู่ศึกษา (ต่อ)										รวม		
	ขนาดและสัดส่วน			สถานที่			สิ่งอำนวยความสะดวก						
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	มาก	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
1. เอกสารแผ่นพับ	4.19	.79	มาก	4.24	.80	มาก	4.32	.79	มาก	4.24	.61	มาก	
2. โปสเตอร์	3.58	.98	มาก	3.67	.94	มาก	3.79	.97	มาก	3.68	.75	มาก	
3. ใบปลิว	4.48	.73	มาก	4.49	.74	มาก	4.52	.68	มาก	4.49	.59	มาก	
4. ภาพพลิก	3.81	.94	มาก							3.82	.79	มาก	
5. รูปภาพ	4.61	.60	มาก				4.64	.63	มาก	4.64	.48	มากที่สุด	
6. แผ่นป้ายนิเทศ	4.47	.69	มาก				4.51	.67	มาก	4.46	.52	มาก	
7. แผนภูมิ	4.58	.70	มาก	4.56	.70	มาก	4.54	.74	มาก	4.54	.66	มากที่สุด	
รวม	4.24	.31	มาก	4.23	.39	มาก	4.37	.33	มาก	4.16	.25	มาก	

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะปัญหาในด้านต่างๆ ของการใช้สื่อสู่ศึกษาประเภทอุปกรณ์

ประเภทสื่อ	ปัญหาการใช้สื่อศึกษา											
	เนื้อหา			ความน่าสนใจ			สถานที่			สิ่งอำนวยความสะดวก		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. วีดิทัศน์	4.56	.69	มาก	4.57	.72	มากที่สุด	4.63	.66	มาก	4.60	.70	มากที่สุด
2. เทปบันทึกเสียง	4.51	.72	มาก				4.63	.64	มาก	4.62	.64	มากที่สุด
3. รายการเสียงตามสาย	4.70	.57	มากที่สุด	4.70	.57	มากที่สุด				4.67	.57	มากที่สุด
รวม	4.58	.40	มากที่สุด	4.63	.46	มากที่สุด	4.62	.46	มากที่สุด	4.58	.39	มากที่สุด
										4.59	.46	มากที่สุด
										4.60	.32	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อสู่ศึกษาประเภทเทคนิควิธีการ

ประเภทสื่อ	ปัญหาการใช้สื่อสู่ศึกษา												รวม		
	เนื้อหา			ขนาดสัดส่วน			ความน่าสนใจ			สถานที่			ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. หุ่นจำลอง	4.47	.71	มาก	4.53	.60	มากที่สุด	4.58	.64	มากที่สุด	4.55	.65	มากที่สุด	4.53	.49	มากที่สุด
2. การสาธิต	2.42	.86	น้อย				2.41	.87	น้อย	2.43	.83	น้อย	2.42	.78	น้อย
3. สื่อบุคคล										2.13	.67	น้อย	2.09	.66	น้อย
รวม	3.44	.55	ปานกลาง	4.51	.52	มากที่สุด	3.48	.50	ปานกลาง	3.04	.41	ปานกลาง	2.02	.53	น้อย
													3.08	.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่าสื่อที่มีลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมมีระดับมากที่สุดคือ ($\bar{x}=4.16, S.D.=.25$) แต่พบว่าสื่อที่มีลักษณะปัญหาในภาพรวมในระดับมากที่สุดคือ รูปภาพ ($\bar{x}=4.64, S.D.=.48$) รองลงมาคือ แผนภูมิ ($\bar{x}=4.54, S.D.=.66$) และสื่อที่มีลักษณะปัญหาในภาพรวมในระดับมากที่สุดคือ ใบปลิว ($\bar{x}=4.49, S.D.=.59$) รองลงมา คือ แผ่นป้ายนิเทศ ($\bar{x}=4.46, S.D.=.52$) และเอกสารแผ่นพับ ($\bar{x}=4.24, S.D.=.61$) สื่อโดยภาพรวมมีปัญหาในในระดับมากที่สุดคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x}=4.37, S.D.=.33$) ความน่าสนใจ ($\bar{x}=4.37, S.D.=.33$) และปัญหาในด้านเนื้อหา ($\bar{x}=4.24, S.D.=.31$) ตามลำดับ

จากตารางที่ 12 พบว่า ลักษณะของปัญหาด้านต่าง ๆ ในภาพรวมมีระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60, S.D.=.32$) คือเทปบันทึกเสียง ($\bar{x}=4.66, S.D.=.45$) รองลงมาคือ รายการเสียงตามสาย ($\bar{x}=4.60, S.D.=.78$) โดยมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ในระดับมากที่สุดคือ ความน่าสนใจ ($\bar{x}=4.63, S.D.=.46$) รองลงมา คือด้านสถานที่ ($\bar{x}=4.62, S.D.=.46$) และความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{x}=4.59, S.D.=.46$) ตามลำดับ

จากตารางที่ 13 พบว่าลักษณะของปัญหาด้านต่าง ๆ ในภาพรวมมีระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.08, S.D.=.33$) แต่ก็มีสื่อที่มีปัญหาในระดับมากที่สุดคือ หุ่นจำลอง ($\bar{x}=4.53, S.D.=.49$) มีสื่อที่มีปัญหาในระดับน้อยคือ การสาธิต ($\bar{x}=2.42, S.D.=.78$) และสื่อบุคคล ($\bar{x}=2.29, S.D.=.54$) และพบว่ามีปัญหาในระดับมากที่สุด คือด้านขนาด สัดส่วน ($\bar{x}=4.51, S.D.=.52$) และมีปัญหาในระดับกลาง คือ ความน่าสนใจ ($\bar{x}=3.48, S.D.=.50$) ส่วนปัญหาที่มีระดับน้อย คือความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{x}=2.02, S.D.=.53$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทั่วไปของปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการใช้สื่อ สุขศึกษา		แปล ความ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่น่าสนใจ	4.75	.45	มากที่สุด
2	บุคลากรที่ให้สุขศึกษามีไม่เพียงพอ	4.71	.45	มากที่สุด
3	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่กระจัดกระจาย	4.70	.51	มากที่สุด
4	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่เหมาะกับกลุ่มในการให้ สุขศึกษา	4.70	.48	มากที่สุด
5	ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อสุขศึกษา ชนิดต่าง ๆ	4.68	.50	มากที่สุด
6	ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อสุขศึกษา เช่น สถานที่ ไฟฟ้า	4.68	.48	มากที่สุด
7	ไม่มีบุคลากรที่ช่วยบริการด้านสื่อสุขศึกษา	4.67	.51	มากที่สุด
8	ขาดคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สื่อสุขศึกษา	4.66	.48	มากที่สุด
9	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ ขาดรู้ใช้การไม่ได้	4.66	.51	มากที่สุด
10	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ล้าสมัย	4.66	.50	มากที่สุด
11	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.66	.52	มากที่สุด
12	สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	4.66	.53	มากที่สุด
13	ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้	4.65	.49	มากที่สุด
14	ไม่สามารถเลือกสื่อสุขศึกษาให้เหมาะสมกับผู้มารับ บริการ ได้	4.64	.48	มากที่สุด
15	ไม่มีความรู้ในการประเมินผลสื่อสุขศึกษา	4.61	.50	มากที่สุด
16	ขาดเอกสารคู่มือ การใช้สื่อสุขศึกษา และประโยชน์ สุขศึกษาแต่ละชนิด	4.59	.51	มากที่สุด
17	ไม่มีเวลาเตรียมสื่อสุขศึกษา	4.58	.55	มากที่สุด
18	ปริมาณของสื่อโดยรวมไม่พอเพียง	4.57	.54	มากที่สุด
	รวม	4.66	.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่าปัญหาในการใช้สื่อสุขศึกษาทั้งหมดมีปัญหาในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66, S.D.=.18$) ได้แก่ ด้านสื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่น่าสนใจ ($\bar{x}=4.75, S.D.=.45$) รองลงมาคือ บุคลากรที่ให้สุขศึกษาไม่เพียงพอ ($\bar{x}=4.71, S.D.=.45$) สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่กระจาย ($\bar{x}=4.70, S.D.=.51$) สื่อสุขศึกษาที่มีอยู่ไม่เหมาะกับกลุ่มในการให้สุขศึกษา ($\bar{x}=4.70, S.D.=.48$) ตามลำดับ

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษาของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็น

- นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีความรู้ทางด้านสื่อสุขศึกษาที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และขาดทักษะในการผลิตและการใช้สื่อสุขศึกษามีปัญหาเรื่องขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้แล้ว ยังขาดแหล่งสื่อที่จะให้ความรู้เพิ่มเติม และนักศึกษาที่เป็นลูกจ้าง เคยมีความรู้และได้รับการอบรมมาบ้างแล้วจากการจัดการเรียนการสอน ที่มีการปฏิบัติแล้วยังพบว่าไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อการสอน

2. ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในด้านการวางแผนการให้สุขศึกษา และฝึกให้มีทักษะในการให้สุขศึกษาโดยใช้สื่อต่าง ควรมีแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือมีศูนย์เก็บและรวบรวมสื่อสุขศึกษาไว้บริการ มีการฝึกปฏิบัติในการผลิตสื่อสุขศึกษา ประเภทที่สามารถทำเองและนำไปใช้ได้ง่าย มีต้นแบบหรืออุปกรณ์ที่ช่วยในการผลิตสื่อ ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของสื่อสุขศึกษา

- ข้อเสนอแนะระหว่างฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชน

จัดงบประมาณหรือเงินเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ และมีการออกแบบปรับปรุงพัฒนาให้สื่อที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น จัดวัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบในการผลิตสื่อเพื่ออำนวยความสะดวก มีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีความรู้คอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับสื่อสุขศึกษาที่ต้องใช้เครื่องมือเฉพาะ สื่อสุขศึกษาที่มีไว้ให้ยืมมีน้อย สภาพชำรุดใช้การได้น้อย มีการฝึกปฏิบัติการให้สุขศึกษาในชุมชน หรือในโรงเรียน

- แหล่งข้อมูลและการนำสื่อสุขศึกษามาใช้

มีข้อมูลแหล่งค้นคว้า รวมทั้งมีศูนย์รวบรวมสื่อสุขศึกษา มีบุคลากรไว้คอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการผลิตสื่อสุขศึกษาประเภทต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีความจำเป็นไว้คอยให้บริการยืมได้ จัดทำคู่มือการผลิตสื่อด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งจากวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย นำสื่อมาใช้ควรเหมาะกับผู้ฟังเกี่ยวกับภาษา และข้อมูลที่มีส่วนที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้มารับบริการ หรือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว มีการฝึกในการสอนถ่ายทอดความรู้ การสื่อสารระหว่างผู้ให้สุขศึกษากับผู้มารับบริการ มีสื่อที่มีความทันสมัย ใช้ง่าย ให้มีการฝึกปฏิบัติตั้งแต่การเขียนแผนการให้สุขศึกษา ให้สุขศึกษาและประเมินผล การให้สุขศึกษาให้มากขึ้น ข้อสำคัญสื่อสุขศึกษาควรจะต้องมีความสะอาด มีสีสัน เหมาะสมกับเนื้อหา

- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้สรุปได้ดังนี้

มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เน้นการฝึกปฏิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งมีการนำเอาเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เข้ามาใช้ ฝึกการให้สุขศึกษาในชุมชนขนาดต่าง ๆ กับประชากรหลาย ๆ กลุ่ม หลายอาชีพและการศึกษาในหลายระดับ การสื่อสารและภาษาในการให้สุขศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้ ควรจะมีการฝึกใช้ภาษาถิ่นเพิ่มความรู้ และมีสื่อสุขศึกษาที่นักศึกษาผลิตไว้แล้วนำติดตัวไป เพื่อเอาไว้เป็นส่วนประกอบในการให้สุขศึกษาด้วย

4.6 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการผลิตและการใช้สื่อสุขศึกษา ในการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม 1 (รักษาพยาบาล) ของนักศึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร (สาธารณสุขชุมชน) รุ่นที่ 67 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัยจำแนกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของการผลิตและปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของการใช้และปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา

4.6.1 ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา ลักษณะของปัญหาด้านต่าง ในการผลิตสื่อสุขศึกษาและสภาพทั่วไปของการผลิตสื่อสุขศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้ก็พบว่ามีการผลิตสื่อสุขศึกษาในระดับปานกลางเพราะว่ามีหน่วยงานส่วนกลางผลิตและเผยแพร่ แต่ก็ยังมีการผลิตสื่อเองเช่น แผ่นพับที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นเนื่องจากสื่อประเภทนี้สามารถผลิตได้ง่าย ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีตามท้องถิ่นได้ ราคาไม่แพงจนเกินไป รวม

ไปถึงระยะเวลาที่ใช้ผลิตค่อนข้างน้อย และมีการใช้แพร่หลายผลิตได้ในปริมาณมาก พบว่ามีปัญหาในด้านขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะ และขาดคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อสุขศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดาวดี กิตติโพนวนนท์ (2537) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสุขศึกษาในสถานพยาบาล พบว่าด้านการให้สุขศึกษาเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความน่าสนใจ รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และปริมาณต่อการเผยแพร่ และยังพบว่าสื่อสุขศึกษาประเภทวัสดุมีลักษณะปัญหาในภาพรวมทุกด้านมีระดับปานกลาง และสื่อประเภทอุปกรณ์มีลักษณะปัญหาในภาพรวม ในระดับมากที่สุด ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านเนื้อหา ความน่าสนใจ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมไปถึงความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และงบประมาณต่อการเผยแพร่

4.6.2 ระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ลักษณะของปัญหาด้านต่าง ๆ ในการใช้สื่อสุขศึกษา และสภาพทั่วไปของการใช้สื่อสุขศึกษา

จากการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีการใช้สื่อสุขศึกษาในระดับปานกลาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุที่แตกต่างกัน และค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนต่ำ เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นทุนลูกจ้าง และเป็นบุคคลที่จบการศึกษาปกติ เพราะว่าการให้ความรู้กับประชาชนนั้นบุคคลและ สื่อเป็นส่วนสำคัญที่จะเพิ่มความเชื่อถือ และช่วยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เช่น สื่อบุคคล ภาพพลิกและเอกสารแผ่นพับ จากผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เพราะสื่อบุคคลจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านสาธารณสุข การถ่ายทอดความรู้ที่ดี ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ข้อดีก็คือจะได้รับความเชื่อถือและประชาชนสนใจ เป็นแหล่งข้อมูลสามารถรับรู้ได้ง่าย และสะดวก รวมไปถึงเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ยังมีรูปแบบของการให้สุขศึกษาทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นบริการที่อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างถูกต้อง ทันกับความต้องการ สะดวกและประหยัดเวลา ไม่ต้องเดินทางมาที่โรงพยาบาลด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยา ดุลยกาญจน์ และคณะ, 2537 ซึ่งได้วิจัยเรื่องการประเมินผลสื่อที่ใช้ในการดำเนินงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ด้านสาธารณสุขจังหวัดนครพนมโดยใช้สื่อสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าการให้ความรู้โดยสื่อบุคคลเป็นวิธีที่ให้ผลดีมาก เพราะมีโอกาสชี้แจงแนะนำแก้ปัญหาข้อข้องใจได้ดีกว่า เห็นสีหน้าความรู้สึก มีโอกาสสร้างความสนิทสนม คั่นเคยและเป็นกันเอง (พัฒน์ สุจ้านงค์, 2522) และยังคงเห็นได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพเฉพาะในการโน้มน้าวใจผู้รับสุขศึกษามากที่สุด

(สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น, 2538) และเอกสารแผ่นพับ ที่มีการใช้ในระดับมากก็เนื่องมาจากเพราะเป็นสื่อที่นำมาใช้ได้ง่าย เป็นสื่อที่มีภาพพร้อมกับการอธิบายประกอบ จะเพิ่มสีสันและความน่าสนใจมากขึ้นตั้งแต่ภาพประกอบข้อความสะดวกต่อการพกพา รวมไปถึงราคาค่อนข้างต่ำ และที่สำคัญประชาชนให้ความสนใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง แจ่มสว่าง (2535) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์ การใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย สำหรับประชาชนของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล และสถานบริการสาธารณสุขในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าสื่อที่ใช้กันแพร่หลายมากที่สุดคือ เอกสารแผ่นพับ ซึ่งข้อดีก็คือช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าสื่อสุขศึกษาอื่น

ปัญหาในใช้สื่อสุขศึกษาประเภทวัสดุ เช่น โปสเตอร์ แผ่นป้ายนิเทศ เอกสารแผ่นพับ แผนภูมิ ในระดับมาก โดยมีปัญหาในเนื้อหา ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความน่าสนใจ ปริมาณเพียงพอต่อการเผยแพร่ ความชัดเจน จากขนาดงบประมาณ ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก (วารินทร์ รัชมีพรหม, 2531) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สุนทรทรัพย์ (2528) ซึ่งได้เรื่องโศกทัศน์อุปกรณ์เพื่อการเผยแพร่ความรู้ ในการวางแผนครอบครัว ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาขนาดงบประมาณและเจ้าหน้าที่เผยแพร่ รวมไปถึงปัญหาในด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ในการถ่ายทอดความรู้ ของผู้ให้ สุขศึกษา (บุญยงค์ เกียวการคำและคณะ, 2528) และสถานที่ฝึกปฏิบัติงานบางแห่งเครื่องมือของปัญหาและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

ประเภทอุปกรณ์ มีปัญหาในภาพรวมในระดับมากที่สุด คือ เทปบันทึกเสียง รายการเสียงตามสายและวิทยุทัศน์ มีปัญหาในด้าน สถานที่ ความน่าสนใจ เนื้อหา มีสาเหตุของปัญหามาจากต้องอาศัยความรู้ และทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ยังรวมไปถึงขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะเพื่อให้คำแนะนำ เพราะต้องใช้สื่อร่วมกับเครื่องมืออุปกรณ์ จะต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ทักษะ รวมไปถึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดาวดี กิตติไพวานนท์ (2537) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสุขศึกษาในสถานพยาบาล ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาในด้านเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ แต่กลับพบว่าเทปบันทึกเสียงและวิทยุทัศน์ ได้รับความสนใจจากประชาชน (พัฒน์ สุจันงค์, 2522) และ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น, 2538)

ประเภทเทคนิควิธีการ มีปัญหาในระดับปานกลาง เช่น การสาธิต เพราะว่าการให้สุขศึกษาโดยวิธีนี้จะต้องอาศัยความรู้ และความเข้าใจของบุคลากรด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และอาศัยการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในงานสาธารณสุข ผู้ใหญ่สุศึกษามี

ความมั่นใจ และถ่ายทอดได้ด้วยตนเอง และยังสามารถตอบข้อสงสัยได้ทันที และยังสามารถทำขั้นตอนที่ซับซ้อน สิ่งที่ยังมองไม่เห็น มาปฏิบัติหรือแสดงให้ได้

กล่าวโดยสรุปมีการผลิตสื่อสุขศึกษาในระดับปานกลาง มีปัญหาในการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีระดับการใช้สื่อสุขศึกษาในระดับปานกลาง พบว่าปัญหาการใช้ในทุกด้านในระดับมาก เนื่องจากการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษามีทั้งข้อดีและข้อจำกัดต่าง ๆ มากมาย แต่สื่อสุขศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญ ที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนาสุขภาพ และสามารถแก้ปัญหาสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ การที่ประชาชนจะสามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพของตนเอง จำเป็นจะต้องมีองค์ความรู้และประสบการณ์ในระดับหนึ่ง และที่สำคัญการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (สำนักงานปลัดกระทรวง, 2539) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และองค์การอนามัยโลกที่จะให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ในปี 2543